JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वयत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्त्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्णवलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्वापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्त्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्धा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्धा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्णवलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वर्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलससंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात्। संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि। प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम्। नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः। स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु। तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम्। सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि। असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा। उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम्॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः। प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम्॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन। गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम्॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम्। धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः। सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः। बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः। स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम्। निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन। निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन। आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत्॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम्। दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च। एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत्॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः। कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा। धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः। समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम्। दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम्॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत्। तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत्। असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा। कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम्॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम्। स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत्॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत्। स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत्॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः। न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं। सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत्॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च। साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः। उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत्॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा। वर्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत्॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा। स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत्॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात्। संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि। प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम्। नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः। स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु। तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम्। सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि। असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा। उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः। प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन। गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम्। धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः। सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः। बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः। स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम्। निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन। निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन। आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम्। दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च। एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः। कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा। धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः। समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम्। दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत्। तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत्। असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा। कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम्। स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत्। स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः। न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं। सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च। साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः। उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा। वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा। स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तु चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसं भीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वयत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्धा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्धा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वयत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्धा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्धा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वर्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तु चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वयत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्णवलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वर्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्णवलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्त्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वयत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्राद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणैव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्य तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात् । संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किं ॥ 20
अनेन हि विहारेण विहरन्दुर्जनेष्वपि । प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते ॥ 21
लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम् । नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तच्चित्तं कदाचन ॥ 22
चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः । स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वं यत्नेन रक्षत ॥ 23
व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु । तथाभ्यां व्याकुलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु ॥ 24
असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम् । सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥ 25
अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्रद्धायत्नपरा अपि । असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥ 26
असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा । उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम् ॥ 27
क्लेशतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः । प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम् ॥ 28
तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन । गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम् ॥ 29
उपाध्यायानुशासिन्या भीत्याप्यादरकारिणाम् । धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥ 30
बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः । सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरःस्थितः ॥ 31
इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत्त्रपादरभयान्वितः । बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः ॥ 32
संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः । स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते ॥ 33
पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम् । निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा ॥ 34
निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन । निध्यायतीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता ॥ 35
दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन । आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वागतार्थं विलोकयेत् ॥ 36
मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम् । दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ 37
स चेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च । एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्ध्वा समाचरेत् ॥ 38
कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः । कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यः पुनरन्तरा ॥ 39
निरूप्य सर्वयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा । धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते ॥ 40
कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः । समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा ॥ 41
भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथा सुखम् । दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम् ॥ 42
यद्बुद्ध्वा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यं न विचिन्तयेत् । तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 43
एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नो भयं भवेत् । असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति ॥ 44
नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा । कौतूहलेषु सर्वेषु हन्यादौत्सुक्यमागतम् ॥ 45
मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम् । स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां तत्क्षणाद्भीत उत्सृजेत् ॥ 46
यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत् । स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत् ॥ 47
अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः । न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 48
उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितं । सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत् ॥ 49
यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव च । साधिक्षेपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा ॥ 50
लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः । उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 51
परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा । वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 52
असहिष्ण्वलसंभीतं प्रागल्भं मुखरं तथा । स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत् ॥ 53

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

JOURNAL AND TEXT

OF THE

Buddhist Text Society of India.

EDITED BY

ŚARAT ĆANDRA DÁS, C. I. E.

Vol. II. *1894.* Part I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.